

1. DE ZELFVERKLARING VAN CHRISTUS

En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt.

Johannes 17:3

WIE IS JEZUS?

Er is geen belangrijkere vraag dan die Jezus Zijn discipelen stelde: ‘Maar gij, wie zegt gij dat Ik ben?’ (Matth. 16:15). Nooit is een vraag feller bediscussieerd, vaker geheel of gedeeltelijk verkeerd begrepen, met gevaar voor eigen leven genegeerd of naar waarheid beantwoord tot eeuwige winst. Het juiste antwoord op deze vraag is eenvoudig genoeg om een kind zalig te maken en tegelijkertijd complex genoeg om theologen in alle eeuwigheid bezig te houden. Als het kennen van Jezus Christus het eeuwige leven is (Joh. 17:3), kunnen we het ons niet veroorloven onwetend te blijven over Degene Die boven tienduizend anderen uitsteekt (Hoogl. 5:10, naar de KJV).

Petrus beled dat Jezus de Christus is, de Zoon van de levende God (Matth. 16:16). Johannes sprak over Jezus als het Woord dat vlees is geworden (Joh. 1:14). Paulus noemde Jezus niet alleen het Beeld van de onzichtbare God, de Eerstgeborene van heel de schepping (Kol. 1:15), maar ook ‘de Mens Christus Jezus’ (1 Tim. 2:5). Evenzo noemde de auteur van de Hebreeënbrief Jezus zowel de afstraling van Gods heerlijkheid (Hebr. 1:3) als Degene Die deelachtig werd aan vlees en bloed (Hebr. 2:14). Nadat Thomas Christus had aangeraakt, beled hij zo gedenkwaardig dat Jezus zijn Heere en zijn God

was (Joh. 20:28). In het Oude Testament zag Jesaja een visioen van Christus (zie Joh. 12:41), waarna hij Hem 'de Koning, de HEERE der heirscharen' noemde (Jes. 6:5). Later echter noemde hij deze Koning de Knecht van de Heere, Iemand Die geen schoonheid had waardoor we Hem zouden begeren (Jes. 53:2, naar de ESV).

Jezus vertelde ook veel over Zichzelf. In het Johannesevangelie, dat de welbekende 'Ik ben'-uitspraken herbergt, spreekt Jezus over Zichzelf als het Brood des levens (Joh. 6:48), het Licht van de wereld (8:12), de Deur (10:9), de goede Herder (10:11), de Opstanding en het Leven (11:25), de Weg, de Waarheid en het Leven (14:6) en de ware Wijnstok (15:1). Kort gezegd, de Zaligmaker getuigt: 'Ik ben' (8:58), woorden waarin we de eerdere Zelfopenbaring van de eeuwige God horen klinken (Ex. 3:14).

Elders noemen de Schriften Hem Leraar (Mark. 1:27), Profeet (Matth. 21:11), Zoon van David (Matth. 9:27), Knecht (Matth. 12:18), Zoon des mensen (Matth. 12:8), Heere (Matth. 14:30), Lam van God (Joh. 1:36), de Heilige van God (Joh. 6:69, naar de ESV), het Begin (Kol. 1:18), Hogepriester (Hebr. 5:1-10), de Levende (Openb. 1:18), Verlosser (Rom. 11:26) en de blinkende Morgenster (Openb. 22:16).

Aangezien de wereld zelf te klein zou zijn om de boeken te bevatten die konden worden volgeschreven over alles wat Jezus heeft gedaan (Joh. 21:25), zeggen we vrijmoedig dat de zojuist genoemde beschrijvingen en namen van Christus ons slechts een heel kleine impressie geven. Johannes vertelt dat Christus zelfs een Naam heeft die niemand kent dan Hijzelf (Openb. 19:12). Er is veel wat we in de toekomst nog over Christus zullen leren.

ONS GROOTSTE VERLANGEN

Heel weinig mensen aan deze zijde van de eeuwigheid kunnen zeggen dat ze Jezus hebben gekend zoals de apostel Paulus Hem kende. Echter, als iemand die 'in Christus' was, niet buiten Hem, beschouwde Paulus alles als 'drek' in vergelijking met het kennen van Jezus. Hoewel hij een rechtstreekse openbaring van God had ontvangen, was Paulus' grote verlangen op aarde het kennen van Christus (Fil. 3:10). Dit verlangen was een directe verhooring van Christus' gebed voor al de Zijnen in Johannes 17:3, namelijk dat de Vader al de Zijnen het eeuwige leven zou geven. En wat is dat eeuwige leven? Dat ze God kennen en Zijn Zoon, Die naar de wereld werd gezonden om zondaren zalig te maken. Het lijkt geen twijfel dat vrijwel alle christenen blij zijn dat ze Christus hebben 'gewonnen' (zie Fil. 3:8) en zo het geschenk van het eeuwige leven hebben ontvangen. Maar hoeveel christenen vinden het net zo belangrijk om Hem te kennen? Wat nemen we vaak genoeg met een halve Jezus! We willen graag weten dat we zijn gered en dat het goed zit met onze eeuwige bestemming, maar we vergeten dat we Hem werkelijk moeten kennen om werkelijk gered te zijn! Op de grafsteen van de Schotse presbyteriaan Samuel Rutherford (d. 1661) lezen we over zijn hartstochtelijke begeerte om Christus te kennen:

*Ware Godvrezendheid versierde zijn naam,
Hij beoefende de omgang met de dingen die boven zijn
En was vertrouwd met Immanuels liefde. (...)
Voortdurend leverde hij strijd
Totdat zijn tijd ten einde was.
Toen verwierf hij de volle genieting
Van dat wat hij van verre had gezien.⁵*

Deze woorden waarmee hij na zijn dood werd getypeerd, komen goed overeen met wat hij bij leven zelf schreef:

Voeg de schoonheid van tienduizend werelden vol paradijzen, zoals de Hof van Eden, allemaal bijeen. Voeg alle bomen, alle bloemen, alle geuren, alle kleuren, alle smaken, alle vreugden, alle zoetheid, alle beminnelijkheid bijeen. O, hoe heerlijk en prachtig zou dat zijn! En toch zou het minder zijn dan die schone en meest dierbare Beminde, Christus; minder dan één regendruppel bij alle zeeën, rivieren, meren en bronnen van tienduizend aardbollen.⁶

Neem alle vreugden van het leven, zoals familie, werk, ontspanning, muziek, sport, vermaak, voedsel en technologie, bijeen. O, wat een geweldig grote vreugden zijn dit! En toch vallen ze in het niet bij de vreugde Jezus te kennen en je te koesteren in de gemeenschap met Zijn Persoon, niet alleen Zijn werk! Is Christus de ‘regendruppel’ of is Hij ‘alle zeeën, rivieren, meren en bronnen van tienduizend aardbollen’?

EEN MOTIVATIE

Ieder van ons maakt zich schuldig aan de zondige weigering Christus beter te leren kennen. Deze schuld kan dit schijnbaar universele probleem in de kerk echter niet oplossen; we moeten andere oplossingen zoeken, zelfs al is het waar dat onze liefhebbende Vader ons gebrek aan liefde en kennis van Hem en Zijn Zoon vergeeft.

Een aansprekende, maar niet direct voor de hand liggende oplossing omvat dat we onze gedachten een ogenblik op Christus richten. Van alle menselijke verlangens die Hij behield toen Hij Zijn verheerlijkte staat in de hemel betrad, zijn er weinig groter dan Zijn verlangen om Zijn volk te kennen.

Jezus, de Heere der heerlijkheid, Die volkomen met de liefde van de Vader, de Heilige Geest en de uitverkoren engelen is verzadigd, is niet tevreden als Hij de Zijnen niet kan kennen, liefhebben en uiteindelijk met hen samen kan zijn. Hoe kan een goede echtgenoot van het leven genieten als zijn vrouw niet bij hem is?

Toen Jezus Zijn hogepriesterlijk gebed uitsprak, zei Hij iets heel opmerkelijks: ‘Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt, want Gij hebt Mij liefgehad, voor de grondlegging der wereld’ (Joh. 17:24). In Zijn hemelse heerlijkheid denkt Christus aan de Zijnen. Hij wil ons niet alleen kennen, maar ook met ons samen zijn. Wanneer Hij een van Zijn geliefden naar huis roept, tot Zich roept, moeten we nooit vergeten dat Hij meer heeft gewonnen dan wij door het overlijden van onze geliefde hebben verloren. Hij begeert met ons te zijn omdat Hij ons kent, en dat vraagt erom dat Hij ons op een dag naar huis roept om bij Hem te zijn. Ten diepste gebeurt dat niet vanwege een ziekte of een dodelijk ongeval, maar omdat de Vader het gebed van Zijn Zoon heeft verhoord. Er ligt voor Christus iets moois, bekoorlijks en bevredigends in het liefhebben van arme, zondige schepselen zoals wij, die in onszelf niets prijzenswaardigs hebben, behalve dat we Hem toebehooren.

Nu, als dit waar is over Christus, zijn wij dan op een of andere manier uitgezonderd van het kennen van Christus in de vaste hoop dat we op een dag bij Hem zullen zijn? Denk eens aan de woorden van de psalmist in Psalm 45: als we weten dat de koning verlangt naar ons in onze schoonheid (vers 12), kan het toch niet anders of we streven ernaar Hem te kennen Die veel mooier is dan de mensenkinderen, op Wiens lippen genade is uitgegoten en Die is gezalfd met vreugdeolie boven Zijn metgezellen (vers 3,8)!

De meesten van ons worden voortdurend geconfronteerd met

de realiteit dat we ons allerlei dingen niet kunnen veroorloven. Vaak verzetten we ons krachtig tegen dat feit, soms zelfs door ons iets te 'veroorloven' wat we niet kunnen betalen (anders gezegd, we steken ons in de schulden). Er is echter slechts één zaak van eeuwigheidswaarde die we ons niet kunnen veroorloven, namelijk dat we onwetend blijven wat betreft onze heerlijke Zaligmaker. We moeten Christus kennen, de Zoon van de levende God.

Gelukkig voor christenen heeft Jezus, Die aan de Zijnen denkt, het initiatief genomen door Zijn Vader te bidden dat wij Hem mogen kennen. Als we Hem toebehoren, kan het niet anders of we kennen Hem: 'Ik ben de goede Herder; en Ik ken de Mijnen en word van de Mijnen gekend' (Joh. 10:14).

'OPDAT ZIJ U KENNEN'

Als het eeuwige leven betekent dat we God en Zijn Zoon, Jezus Christus, kennen, dan moet Gods kind begrijpen wat dit 'kennen' inhoudt. Hem kennen wil zeggen dat we Zijn Persoon en daden begrijpen zoals deze in de Bijbel zijn openbaard. Dit omvat niet alleen een begrip van Wie Hij is, maar ook een diepere kennis van Zijn gedachten en Zijn wil. Ons geloof en onze gehoorzaamheid richten zich sterker op de Persoon van Christus naarmate we steeds meer denken zoals Hij en leven naar Zijn wil, in onderworpenheid aan Hem. Toen een van de godsdienstige Schriftgeleerden Hem vroeg wat het belangrijkste gebod was, antwoordde Jezus: 'Hoor, Israël, de Heere onze God is een enig Heere. En gij zult de Heere uw God liefhebben uit geheel uw hart en uit geheel uw ziel en uit geheel uw verstand en uit geheel uw kracht' (Mark. 12:28-30). Christus citeerde Deuteronomium 6:45 en toonde zo aan dat de eis aan Gods volk altijd hetzelfde is geweest en altijd hetzelfde zal zijn, tot in de eeuwigheid. Het liefheb-

ben van de Heere, onze God, omvat ook het liefhebben van de Heere Jezus Christus. Het bestuderen van de eisen in het *Shema* ('Hoor!', Deut. 6:4) helpt ons begrijpen wat het kennen van Jezus inhoudt.

Degene Die deze vraag van de Schriftgeleerde beantwoordde, was de enige Persoon sinds de zondeval Die wist wat het was om met heel Zijn wezen God volmaakt lief te hebben. Dat was Jezus' enige plicht op de aarde: Zijn Vader liefhebben. Hij zondigde niet, maar dat was niet het enige. Hij beled ook dat Zijn Vader bij Hem was en zei vrijuit dat Hij altijd deed wat God behaagde (Joh. 8:29). Jezus onderhield Gods geboden om in de liefde van Zijn Vader te blijven (Joh. 15:10). Als Hij als de Zoon Zich daar ook maar één keer niet aan zou hebben gehouden, zou Zijn Vader geen behagen in Hem hebben gehad (Hebr. 10:38).

Zoals Christus tegen Zijn discipelen zei: 'Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden' (Joh. 14:15), zo kon de Vader hetzelfde tegen Christus zeggen. Hij onderhield de geboden van Zijn Vader omdat Hij Hem liefhad. Het *Shema* was Christus' hartelijke belijdenis. Zijn hart, ziel, verstand en kracht verkeerden in een volmaakte harmonie terwijl Hij Zijn Vader liefhad met een opperste zondeloosheid die ons tot in het diepst van onze ziel moet verootmoedigen.

De Schriften zijn er duidelijk over dat ons *hart* centraal staat in het liefhebben van God en Christus. We moeten ons hart beschermen boven alles wat te behoeden is, want daaruit ontspringen de uitingen van het leven (Spr. 4:23). Goede mensen hebben een schat aan goedheid in hun hart (Luk. 6:45). God vereist deze reinheid van hart van degenen die Jezus liefhebben en aanbidden (Ps. 24:4). Ja, alleen deze reine mensen zullen God zien in het aangezicht van Christus (Matth. 5:8, 2 Kor. 3:18, 4:6), hetzij in dit leven door het geloof, hetzij in het leven dat komt door aanschouwen (1 Joh. 3:2,3).

We moeten Jezus niet alleen liefhebben met heel ons hart,

maar ook met heel onze *ziel* (een synoniem voor ‘geest’). In onze toewijding aan Christus is onze ziel verantwoordelijk voor onze hoogste geestelijke oefeningen. De ziel is de zetel van onze emoties. De gehoorzaamheid van onze Zaligmaker werd nergens sterker op de proef gesteld dan in de hof van Gethsemane, waar Zijn ziel ‘geheel bedroefd’ was, ‘tot de dood toe’ (Matth. 26:38). De ziel geeft uiting aan het verdriet en de vreugde die onvermijdelijk met het geloofsleven gepaard gaan (Ps. 42, 32:2). Dus ook al kunnen we het onderscheid niet te ver doorvoeren, we zien dat het ‘hart’ te maken heeft met onze wil en de ‘ziel’ met onze emoties. Onze wil en emoties zijn betrokken bij het kennen van Christus.

Jezus liefhebben met heel ons *verstand* heeft betrekking op ons gedachteleven. Dit betekent onder andere dat we Hem met de juiste gemoedsgesteldheid en geesteshouding liefhebben; dat we ons verstand onderwerpen aan Zijn Zelfopenbaring. Dat doen we niet alleen door over Christus na te denken, maar door ons denken ook ondergeschikt te maken aan wat Hij over Zichzelf bekendmaakt. Daar komt nog bij dat we vanwege onze eindigheid (het feit dat we beperkt zijn) nooit een punt zullen bereiken waarop het niet nodig is nog meer over Jezus te leren. God gaf de ‘Knecht’ van Jesaja 50:4 (dat wil zeggen, Jezus) een tong van iemand die onderwijs heeft ontvangen. Elke morgen wekte God deze Dienaar om Hem te onderwijzen. Deze Dienaar had God lief. Dat betekende dat Hij niet alleen Zijn hart en ziel, maar ook Zijn verstand aan Hem wijdde. Als Jezus het nodig had om onderwezen te worden zodat Hij God kon liefhebben met Zijn verstand, hoeveel te meer is dat dan noodzakelijk voor ons als Zijn volk?

Jezus liefhebben met al onze *kracht* brengt alle tot nu toe besproken aspecten samen. In Christus’ antwoord aan de Schriftgeleerde worden hart, ziel en verstand van elkaar onderscheiden, maar we mogen ze niet zo ver analyseren dat we ze gaan beschouwen als drie afzonderlijke aspecten van

wie wij zijn. God liefhebben ‘met al onze kracht’ heeft dus te maken met heel ons wezen. Daar is heel onze persoon bij betrokken, met lichaam en ziel. Dat verklaart waarom Christus in Markus 12:30 bij elk van deze vier aspecten het woord ‘geheel’ gebruikt. Bovendien beginnen deze vier woorden allemaal met het Griekse voorzetsel *ex* (vanuit), wat aangeeft dat we God niet alleen mét heel ons hart liefhebben, maar ook *vanuit* heel ons hart.

Niemand zal betwisten dat Christus Zijn Vader liefheeft met heel Zijn hart, ziel, verstand en kracht. Niet alle christenen zijn er echter van overtuigd dat ze daar zelf ook toe in staat zijn. Maar, zoals een welbekende uitspraak van Augustinus luidt, God geeft wat Hij beveelt en beveelt daarom alles wat Hij wil.⁷

In de kracht van de Geest zijn christenen in staat hun Zaligmaker met heel hun wezen lief te hebben. De psalmist schrijft: ‘Geef mij het verstand, en ik zal Uw wet houden, ja, ik zal ze onderhouden met ganser harte’ (119:34). Het onderhouden van de wet met het ‘hele hart’ kan worden opgevat volgens de wet of volgens het Evangelie. In wettelijke zin had alleen Christus God met heel Zijn hart lief, want de wet eist volmaakte gehoorzaamheid, die wij niet kunnen opbrengen. Maar in evangelische zin maakt God het mogelijk, vanuit Zijn liefde en barmhartigheid in Christus, dat we Hem met heel ons hart liefhebben. Onze liefde is onvolmaakt, dat lijdt geen twijfel, maar in Zijn goedheid voor Zijn kinderen aanvaardt God een oprechte liefde als de vervulling van onze plicht om Hem met heel ons hart lief te hebben. Dit doet Hij opdat de rechtvaardige eis van de wet vervuld zou worden in degenen die wandelen naar de Geest, zoals we in Romeinen 8:4 lezen. Dat moet een grote bemoediging voor ons zijn. Waarom? Ten eerste omdat de ankergrond van onze hoop Jezus is, Die als onze Plaatsvervanger dit gebod volkomen gehoorzaamde. Wanneer wij voor God staan, hoeven we onze hoop niet te

stellen op een onvolmaakte liefde. Ten tweede omdat vanwege onze vereniging met Jezus geldt dat wat waar is over Hem, ook waar wordt over ons. God stelt ons in staat dit gebod te gehoorzamen en Hem en Zijn Zoon lief te hebben met heel ons wezen, al is het onvolmaakt, zodat Hij Zich kan verheugen in de liefde die Hij van Zijn volk ontvangt.

Wat een vreugde om te weten dat Christus ons kent, liefheeft en aan ons denkt met heel Zijn hart, ziel, verstand en kracht! Dat verleent ons het geweldige voorrecht Christus te kunnen kennen, lief te hebben en aan Hem te denken met heel ons hart, heel onze ziel, heel ons verstand en al onze kracht. In deze weg scheidt God er een behagen in dat wij Christus beter willen leren kennen.